

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 43. sjednice održane 9. i 12. decembra 2024. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju IZVJEŠTAJA O STANJU ENERGETSKOG SEKTORA CRNE GORE ZA 2023. GODINU

Odbor se, u uvodnom obraćanju predsjednika Odbora Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti upoznao sa sadržajem Izvještaja o stanju energetskog sektora kao i sa činjenicom da u 2023. godini proizvodnja svih proizvodnih objekata bilježi značajan rast ne samo u odnosu na 2022. godinu već i u odnosu na prosjek za period 2014-2022. godina. Saopštio je, da je „Rudnik uglja“ Pljevlja ostvario proizvodnju veću za 16% u odnosu na prosjek ostvaren u periodu 2015-2023. godina, i da je ostvaren značajan rast od 27,6% proizvodnje iz hidroelektrana i rast od 11,23% proizvodnje iz TE „Pljevlja“ u odnosu na prosjek u periodu 2014-2022. godina. Takođe, bilježi se i rast potrošnje električne energije kod kupaca priključenih na distributivni sistem za 4,9%, dok se kod kupaca priključenih na prenosni sistem bilježi pad potrošnje za 36,57%. Zatim, gubici u prenosnom sistemu su iznosili 1,57% i niži su od gubitaka iz 2022. godine (1,68%), a u distributivnom sistemu nastavljen je trend smanjenja gubitaka sa 11,62% iz 2022. godine na 10,83%.

Istakao je, između ostalog, da je najznačajniji napredak na veleprodajnom tržištu električne energije ostvaren uspostavljanjem dan-unaprijed tržišta, kojim upravlja BELEN, a počelo je sa radom 26. aprila 2023. godine. Zatim, na maloprodajnom tržištu šest subjekata je posjedovalo licencu za snabdijevanje električnom energijom, a EPCG je bila i dalje jedini aktivni snabdjevač. Naglasio je da su zabilježene veće vrijednosti opštih indikatora kvaliteta u prenosnom i distributivnom sistemu u odnosu na 2022. godinu, što govori o nešto slabijem kvalitetu isporuke električne energije u 2023. godini. Međutim, ukazao je da taj podatak ne zabrinjava jer su ti indikatori bolji kada se uporede sa prosjekom za period 2019-2023. godina.

Na Odboru je, prema podacima iz izvještaja, konstatovano da je CGES iskazao dobit od oko 35 mil.€, koja je za preko 15 mil.€, odnosno 76%, veća u odnosu na 2022. godinu, a da je situacija kod CEDIS-a drugačija jer je ostvario dobitak od 3 mil.€, dok je akumulirani gubitak iskazan u bilansu stanja iznosio preko 18 mil.€, ali je godina završena pozitivnim rezultatom poslovanja jer je EPCG donijela odluku kojom su za 23 mil.€ umanjeni troškovi nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka za 2023. godinu. Naime, COTEE je, kao treća regulisana kompanija, završila 2023. godinu sa dobitkom od 6.722,00€.

Takođe, na Odboru je konstatovano da je u periodu 2012-2023. godina investirano u sistem oko 513 mil.€, i to 282 mil.€ u distributivni, a 231 mil.€ u prenosni sistem. U vezi sa tim, a polazeći od izlaganja predsjednika Odbora Agencije, Odbor se upoznao da su kompanije imale vrijednost 2012. godine oko 300 mil.€, da je za 10 godina uloženo oko pola milijarde €, te da u tom periodu ulaganja nije zabilježen ovakav slučaj u nekoj drugoj zemlji Evrope ili EU kada se uporedi vrijednost kompanija i iznos ulaganja za isti period.

Odbor se upoznao i sa činjenicom da je u 2023. godini prestala da važi Zakonom o energetici propisana ograničenja povećanja cijena električne energije, pa je EPCG u 2023. godini imala pravo da poveća cijene shodno svojim potrebama, ali je zadržala iste kao u 2022. godini. Takođe, upoznao

se i da je cijena električne energije za domaćinstva sa dvotarifnim mjerenjem u Crnoj Gori iznosila je 9,70 €/kWh, uključujući sve takse i PDV, dok je prosječna cijena električne energije u zemljama EU bila tri puta veća, odnosno 28,32 €/kWh. U vezi sa tim, a prema navodima predsjednika Odbora Agencije, Odbor je obaviješten da kada se uzme u obzir i paritet kupovne moći, dolazi se do istog zaključka da je cijena električne energije za domaćinstva u Crnoj Gori bila ispod prosjeka u EU.

Tokom rasprave poslanici su istakli značaj jačanja nezavisnosti regulatora na tržištima, i u vezi sa tim podsjetili na brojne diskusije koje su vođene u prethodnom periodu o položaju Agencije u odnosu na Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i Zakon o državnoj upravi. Ukazano je da je nakon konsultacija utvrđeno da nije dobro rješenje da regulatori budu obuhvaćeni konkretno Zakonom o državnoj upravi. Saopšteno je da je u izradi novi zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i iskazano očekivanje da će zakonodavac imati u vidu cjelokupan kontekst položaja Agencije i donijeti adekvatno rješenje.

Takođe, pojedini poslanici podsjetili su i na sugestije direktora Sekretarijata Energetske zajednice, i u skladu sa tim potencirali da interes države zavisi od položaja regulatora jer kontroliše izuzetno profitabilno tržište.

Na sjednici postavljeno je pitanje ko je odgovoran za najavljeno povećanje cijena električne energije i vode, s obzirom na izjave u javnosti da te cijene povećava regulator tržišta, a ne privredni subjekti na tržištu energetike i privredna društva iz vodosnabdijevanja.

Naime, tokom rasprave, pored odgovora datih poslanicima, predsjednik Odbora Agencije je saopštio i svoja viđenja o faktorima koji ugrožavaju nezavisnost Agencije, među kojima je naveo da već četiri izvještaja o stanju u sektoru Skupština nije usvojila, kao ni izvještaje o radu. Ocijenio je da neusvajanje izvještaja ne može promijeniti stanje u sektoru onakvo kakvo jeste.

Nakon rasprave, sa jednim glasom „za“ i sedam glasova „uzdržan“, Odbor nije predložio Skupštini zaključak, odnosno, Izveštaj o stanju energetskeg sektora u Crnoj Gori za 2023. godinu, nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Seid Hadžić.

PREDSJEDNIK ODBORA
Boris Mugoša

The image shows an official circular stamp of the Energy Regulatory Commission of Montenegro. The stamp contains the text "ЦРНА ГОРА" at the top, "СКУПШТИНА" in the middle, and "ЕНЕРГЕТСКИ РЕГУЛАТОРНИ ОДБОР" at the bottom. In the center of the stamp is a map of Montenegro. To the right of the stamp is a handwritten signature in black ink.